

Vrhovni poveljnik ameriškega vojnega brodovja na Pacifiku admiral Nimitz na gorenjem zemljevidu označil kraje, s katerih bodo poleteli ameriški aeroplani in bodo bombardirali japonska industrijska središča.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Rude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$8. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$8.—; za pol leta \$3.—;
za šest let \$150.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

"Oni, ki pričakujejo, da bodo uživali bla-
goslov svobode, morajo kot možje se po-
truditi, da jo podpirajo."

Thomas Paine, (1777)

Kampanja za vojno posojilo 13 milijonov dolar-
jev je sedaj v teku—da se ta cilj doseže, potrebu-
je vlada sodelovanje vsakega posameznika.

KO SE BLIŽA DAN OBRAČUNA

Oči celega sveta so sedaj obrnjene na Sredozemlje, čegar
obrežje je videlo že mnogo civilizacij, ki so cvetele in pog nile,
in čegar vode so bile pozorišče mnogih bojev, ki so premenili
potek svetovnih dogodkov.

V tem predelu se na suhem, na morju, pod morjem in v
zraku bijejo silni boji, od katerih bo odvisna civilizacija, ki jo
danes poznamo.

Dvajset stoletij gleda na ameriške, angleške in francoske
armade, ki pripravljajo pot za vpad na evropsko celino. Vpad
bo izveden najbrže na več krajih, toda ne more priči prej, do-
kter ni iz Tunizije vržen zadnji sovražnik.

Odločilni boji se bodo izvajali na zgodovinskih tleh, na
krajih starodavne Kartage, ki je bila največja sovražnica stare-
grškega cesarstva. In kot je Hanibal vdaril na Italijo, tako
bodo tudi sedaj zavezniški vdarili na Rim in Italijani bodo zopet
kričali: "Hanibal pred vrati!"

Toda bo med Hanibalom in zavezniški velika razlika, kajti
Hanibal je prišel, da si podjarmi Italijo, zavezniški pa bodo pri-
šli, da jo osvobodijo in ji pripravijo pot za boljšo bodočnost. In
na zavezniški vpad se pripravljata oba očiška naroda, da se po-
stavita v bran proti vpadnikom, njihovi zasluženi narodi pa
komaj čakajo, da se osvoboditelim pridružijo v borbi proti na-
delnikom.

Najbrže pa bo vojna zopet končana na zapadu, kot je bila
končana v prvi svetovni vojni. Nekaj časa je izgledalo, kot da
bo prišlo do odločitve na vzhodu, toda ruska fronta je prišla
na mrtvo točko. Pokazalo se je, da Nemčija ne more poraziti
Rusije in tudi Rusija ne more poraziti Nemčije.

Zavezniški so se pravzaprav šele sedaj pričeli boriti. Hitler
je vedel, da zavezniški niso pripravljeni na kak posebno močan
vdarec in je bil prepričan, da bo premagal Rusijo, predno bodo
zavezniški popolnoma pripravljeni. Pa se je zmotil, kot se je
zmotil že pogostokrat.

Sedaj se bliža dan obračuna in tega se Hitler dobro zaveda.
Po podjarmljenih deželah narodi pričakujejo osvoboditve
in brusijo orožje, vzpirajo vsakojeke sabotaže in nagajajo
osvajalcem, kjerkoli in kakorkoli morejo.

Nemške oblasti se posebno v Franciji pripravljajo na ve-
liki dan. Po vseh krajih razdeljujejo med Francoze letake, ki
pozivljajo vse prebivalce od 18. pa do 60. leta, da se zberejo na
določenih krajih, ko pride vest, da so se zavezniški izkrcali. Le-
taki opozarjajo, da bo vsakdo, ki se ne bo pokoril odredbam in
poveljem, smatran za izdajalec in bo takoj vstreljen. Naročeno
je tudi, da vsakdo vzame s seboj živeža za dva dni.

Nemške oblasti pričakujejo, da bodo Francozi in drugi na-
rodi, kakorhitro bodo zavezniški stopili na evropsko celino, pri-
šli s sabotažnimi deli, da bodo razstrelili večje tovarne, mo-
stove, državne urade in drugo.

Po vseh trgih in vaseh so nemške oblasti prebivalcem uka-
zale, da morajo 24 ur na dan stražiti železniške proge. Edino o-
rožje pa so jim palice in koli. In če bodo prišli sabotažniki in
bodo hoteli razdeljati železniško progo, bodo čuvaji proti njim
brez vsake moči.

Zavezniški aeroplani delajo velikansko škodo na francoskih
železnicah, kar je razvidno iz poročila švicarskega lista "Ga-
zette de Lausanne", ki pravi, da v zadnjem času zavezniški ae-
roplani razbijajo po 5 ali 6 lokomotiv na dan.

Zivezni položaj v Franciji se slabša z vsakim dnem in Pa-
rizani dobivajo komaj polovico toliko mesa, kot prejšnje čase
in ne zato, ker primanjkuje živine, temveč, ker ni vlakov, ki bi
živino ali meso prevažali.

V splošnem vlada velikanska zmešnjava in največja ner-
vnoznost. Italijanski vojaki, ki so bili poslani v nekatere franco-
ske kraje ob italijansko-francoski meji, se zavzemajo za Fran-
coze proti nemškim vojakom. Podtalni italijanski list "Parola
del Soldato", ki izhaja v Franciji, je posvaril Nemce: "Prišel
bo dan, ko bodo Italijani in Francozi odgovorili s tem, da bodo
na vas skupno streljali. Italijanski vojaki se bratijo s francoski-
mi prebivalci. Francozi kot Italijani očitno kažejo sovraštvo do
Nemcev.

"Parola del Soldato" je zelo razširjen med italijanskimi
vojaki in pred nekaj dnevi je prinesel naslednjo vest iz Napo-
lja: "Nemci mislijo, da morejo kupiti italijanske žene z denar-
jem. Pa mnogokrat se zmotijo, kajti marsikaterega Nemca naj-
dejo na ulici z bodalom v trebuhu."

Ko bo prišel dan obračuna, tedaj bo po celi Evropi zavla-
dala tako velika zmešnjava, kakršne še ni videl svet.

Strašen dan bo dan plačila—za Nemce!

Drobiž iz Detroita

Konferenca Michigan komi-
teja Vseslovenskega kongresa,
je dobro uspela. Delegacije in
gostje so napolnili veliko dvo-
rano Book Cadillac hotela. Vse
slovenske grupe so bile častno
zastopane. Demonstriralo se
za edinost, da se čimprej do-
seže zmagave zveznikov. F. N.
Isbey, polkovnik Strong in
George Addes so povdarjali v
svojih govorih konstruktivno
vojno delo Michigan slovenske-
ga kongresa in mu izrekli pri-
znanje. Leo Klizycki, Louis
Adamič in Zlatko Baloković so
poslali konferenci svoje po-
pozdrave in najboljše želje. Za
razvedrilo je skrbelo nekaj iz-
vrstnih slovenskih pevskih
glasbenih in akrobatskih točk.
Mnogo priznanja so žele ruske
in čehoslovaške pesne skupi-
ne. Posebna zanimivost je bil
sovjetski film "To je naš so-
vražnik."

Na konferenci so bili izvo-
ljeni v upravni odbor tudi Slo-
vence in sicer: Frank Hrasec,
Mary Jurca, Mary Knez in Lia
Menton. Želeli bi bilo, da je
malo več zanimanja za to ko-
ristno slovansko gibanje. Pod-
pirati bi se moglo vsaj s tem,
da vsak zavezanec Slovenec na-
roči mesečnik "Michigan Slav".
Naročnina letno \$1.00, zanimi-
vo čtivo v angleščini in malen-
koten prispevek za to po-
membno vseslovensko organi-
zациjo.

Opozorjam tudi na priredi-
tev združenih ruskih organiza-
ci v prid "Michigan Slav komi-
teteja" v nedeljo 25. aprila v
Art Institute Auditorium, East
Ferry in Woodward Ave. Pred-
vajalo se bo 5 izvirnih sovjet-
skih vojni filmov, med njimi
obleganje Leningrada. Pred-
stave se prične ob 2. do 8., vsa-
ka po 2 uri. Izberite si lahko
čas ob 2. 4. 6. in 8. uri. Vstop-
nice na osebo 55c. Dobe se pri
Mary Knez ali pri blagajni.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

Naše ženstvo se za socialno
delo zelo zavzema. Za Ameri-
ški Rdeči Križ so rojakinje
Antonija Losnikar, Mary Jur-
ca in Mary Knez nabrale vsoto
\$207.57. Katarina Junko,
Katarina Krantz, Mary Rant,
Polena Krall in gori imenovane
tri so zelo pridne nabiralke
članstva in prispevkov za
SANS, brez njih bi naše po-
družnice slabše orala.

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571—Na Marijance, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M575—Terezinka polka
Na planinah—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za toz. cenik in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSICH,
Inc., 463 W. 42nd St., New York

OD MRTVIH VSTAL

Ni sicer še sodni dan, da bi
mrtvi vstali, pa vendar se je
pred nekaj dnevi zgodilo v New
Yorku nekaj takega. Dva tedna
so se širile vesti po New Yorku,
da je Maljev Andrej, ki je
prej živel več let v New Yorku,
bil ubit v Clevelandu, kamor je
šel pred šestimi meseci in tam
delal. V soboto pa je nenada-
ma stopil v stanovanje svojega
prijatelja Franka v New Yorku
in ga prijazno pozdravil: —
"Halo, Frank!" Frank se ga
je vstrašil, kajti prepričan je
bil, da je Andrejev duh. "No,
no, roke ti ne dam, ker si mrt-
tev." Slednjič pa mu je An-
drej vendarle dopovedal, da še
vedno hodi po zemlji in da še ni
šel v večnost in sta si podala
roke.

In Andrej je pripovedoval,
poslušalci se govorice o svoji
smrti, da je bil res v nebesih in
da je tam videl pokojnega Po-
trška, ki tudi tam opravlja isto
delo, kot ga je opravljal na ze-
mli, mamreč, da nebeščane bri-
je, in da mu je Potršek naro-
čil, naj pove newyorškim Slo-
vencem, da si naj puste resti
saj brke, če že ne brade, da jih
bo bril, kadar pridejo za njim.

Andrejček naš je vstal iz
groba! Še mnogo let!

POJASNILO.

Vsem cenjenim darovalcem
za ARK, kateri ste izročili da-
rove meni v roke ali poslali po
pošti pred 23. marcom in po 4.
aprilu niso bila in ne bodo im-
na darovalcev v časopisu, ker
to je poslano naravnost na gl.
urad Rdečega križa, darovano
od faranov sv. Cirila. Že več
pisem sem prejel glede tega,
zakaj ni njihovega imena v čas-
opisu, odgovarjam, da so vsa
imena na glavnem uradu ARK
kamor se lahko vsak pismeno
obrne na: Louis C. Haggerty,
Chairman, Catholic Church of
ARC, N. Y. Chapter, 315 Lex-
ington Ave., New York, N. Y.
Na ime cerkve je zapisanih
\$71.45.

Toliko v blagohotno pojasi-
lo

Rev. Pius J. Petrie OFM.

NOV FILM V CAPITOL GLEDALIŠČU

Walter Brennan, Brian Donlevy in Anna Lee v Arnold Press-
burgerjevi dogodkov polni drami "Hangmen Also Die", za-
nimivi predstavi v Capitol Theatre, 51st St. in Broadway,
New York, podajajo najzanimivejšo dramatično sliko v svojih
vlogah.

RAZGLLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

POMLAD V PRIMORJU

Zdaj je zopet tu čas, ko se
spominjamo svojih mladih let
bolj, kakor v katerikoli dru-
gem času leta, zakaj pomlad
vzbuja zopet spomine na že da-
vno preživete dni prekrasnih
spominov v domovini.

Vsak izmed nas, ki smo pri-
šli v to deželo, hrani spomine
na lepoto, ki se jo doživi samo
enkrat, spomin pa se ob njej
napaja znova in znova, kakor
žejni jelen ob gorskem potoku.

Meni uhaajo slednjo pomlad
mislil domov v Primorje. Prav
dobro se zavedam, da bi tiste
prelestne lepote, ki se je vtisni-
la v spomin, ne mogla doživeti
in čuti ali videti nikdar več,
ker pot skozi življenje zamegli
jasno luč pogleda, s katerim
zre mladost na lepoto in življe-
nje okrog sebe.

A kljub vsemu, tam zdaj sije
solnce s tistim mehkim in nepo-
pisno blagodejnim žarom, ter
toploto, ki je kar vidoma klica-
la cvetke iz tal. Tam žubore po-
točki in potoki, vsi obdani z
bujinam in žametnim zelenjem
in cvetjem... tam pojo krčela
ptice... in kako pojo! Kakor
orglje matere narave zbuja vsa-
ko jutro ptičja pesem prirodo.

Natančno vidim in slišim vse
to spomladno praznovanje Vi-
gredi doma. Vidim se bosonogo
deklico, kako sem tekla po ro-
snih zelenih tratah domačih o-
grad v zgodnjem jutru in se ni-
sem mogla nikakor nagledati
krasote vzhoda sonca, ki se je
počasi in tako veličastno pomi-
kalo gor izza Nanosa... po bi-
serno bliščočih tratah in poljih
pa so legali, kakor snopi zlatih
las prameni solnčnih žarkov.

Kje na svetu je slikar, ki bi
mi mogel vpodobiti krasoto, ki
živi v tem spominu?

Kje so zdaj moje nekdane
sošolke, s katerimi sem nabira-
la šmernece v gori in vijolice,
pa zvonce in trobentice ter pe-
telinčke, kosmatince ter telohu
ob potih in po logih? Ali so jih
odgnali kam na tuje, ali ginejo
sredi pomladne lepote pod kru-
stostjo tujega jarma?

In vasi, ki so v lepem vencu
krasle dolino, ki se je raztezala
daleč dol proti solnčni Gori-
ci—koliko je še neozganih od
krute tuje baklje, ki je prinesla
s seboj pogin, uničevanje in
smrt? V spominu stoji vse o-
venčane s spomladnim cvetjem
sadnega drevja in svilnato meh-
kega zelenja listja.

Zdaj bo ob potih kmalu za-
cvetelo grmovje trnovca...
kakor beli špalirji bodo poti, ki
vodijo do domačih trgov in va-
si. In dol po tistih klancih, ki

so vsi na gosto obraščeni s kle-
nom in brestovimi drevesi, vla-
da zdaj tajinstvena tišina, v
katero le tu in tam prodre žar-
ek solca. Skozi to tišino smo
hodili otroci, kakor skozi sveči-
šče, zakaj to je bilo domovanje
ptičkov. Tu so imeli krilateci
nanizana svoja gnezdeva in njih
pesem je prijetno prekinjala ti-
hoto njihovega prirodnega hra-
ma.

Krompir so že davno posadi-
li... zdaj orjejo za kornuž in
druge pridelke. Nad njivami
gostolijo škrlanci... a kaj pa
orajo? Ali so tužno sklonjeni
pod tujim korobačem... ali so
morda povečini pobegnili v go-
re? Mnogi morda orjejo tuja po-
lja v tujih krajih, kjer morajo
biti sužnji osvojevalca... Jaz
pa se spominjam dni, ko je bi-
lo oranje praznik in je mati na-
pravljala gibanice (štruktije) za
orajo. In potem smo šli vsi na
preorane njive in smo sadili, v
lepih ravnih vrstah kornuž in
fazol. Stara mati nas je otroke
podučevala kako se je treba na-
učiti sukati motikoo, da je vrsta
hitro posajena. Joj, kako lepi
dnevi so bili to!

In trte! Kako zelenijo sedaj.
Kmalu jim bodo privezovali
močne zelene odganjke, na ka-
terem se poganja grozdni zarod.
Spominjam se ob tem, kako so
vaški možje šli hoditi ogledovat
vinograde spomlad in so pre-
cenjevali bodočo trgatavo po za-
rodu, ki je pogljal na trtju.

Pa črešnje. Kdo bi pozabil te!
Sedaj se že polagoma debelijo
in če je bila spomlad zgodnja,
bodo prve črešnje v par tednih
rdeče. Kmalu potem bodo dozo-
rele druge, vseh vrst, ene slaj-
še od drugih. Vseposred po o-
gradah in deteljicah, po brži-
nah in brajdah, ob njivah in v
brdih za vami ter po bregeh
ob vzhodu gor in planin, bodo
rdela črešnjava drevesa. V ve-
likih šopkih se bo botalil sladki
sad in vabil v goste ptice in
ljudi... pa kakšne ljudi to pot?

Barbare, ki so prišli, da pote-
ptajo in izropajo to, kar so na-
ši pradedi s tolikim trdom in
nogo ter ljubeznijo pstarili.
Saj se šopirijo tuji tam že več
kot dve desetletji, toda zdaj je
njih barbarstvo prikipelo do
viška in bi radi potepali in u-
ničili vse, kar je našega.

Nasi naj bi bili samo še gro-
bovi... kakor je pel Gregor-
čič...

Grobovi... tudi ne te se spo-
minim zdaj, ko je doma vse v
cvetju in zelenju. Nekje na ma-
lem hribčku sta dve gomili, dru-
ga ob drugi... koliko skritih
in grenkih solz je padlo iz mo-
jih mladih oči na ti dve gomili,
ko sem prišla in zrahljala spo-
mladi zemljo na njiju in vsadila
rož. Že takrat so hodili tuji z
nasajenimi bajoneti po poti pod
mirodvorom in nekaj mrtvega
je leglo na vsi prelestno po-
krajino Vigredi vzlic žarkemu
solncu, ki je sijalo z neba.

"Saj se vrnem, draga mati in
oče," sem dejala takrat, "vr-
nem se, ko se vse zaobrne in bo
naš kraj spet svoboden... in
tedaj zopet pridem v poseje."

Nisem prišla nikoli... dragi
gomili je najbrž prerastla tra-
va... morda so ju prekopali
in vanjo položili žrtve nove
vojne... morda zdaj potuva-
jo v sosesčini oni, ki so se upri-
sovrtažniku, da bi ne postala na-
ša domovina samo naše grobi-
šče...

Kdove... vem le to, da zdaj
sije solnce in cvete Vigred v
Primorju... in vem, da se je
s spomini na to divno deželo
vsakla v srce zavest, ki me bo
neprestano bodrila k delu za o-
svobojenje naše prelepe Pri-
morske.

Kratka Dnevna Zgodba

IVAN CANKAR:

KADET MILAVEC

Zaželi si človek v tej utrujenosti, zaželi boljšine vsake dan in vsako uro, da bi se spustil velik zastor od nebes do zemlje ter zakril na vekomaj vse, kar se v strašnem, črnem ložu vali in vije pred njegovimi razbolelimi očmi. Izgini, bi čisto brez sledu, kakor kazinejo divje sanje, bolnik se vzdrami, ugleda svetlo sonce in se nasmeje: "Saj ni bilo nič. Pomlad je znanj, veselje in življenje, jaz pa sem mislil, da sem bolan."

Spusti se na zemljo, blagoslovljeni zastor. Pomlad je znanj, lepa, kakor da je prva; nedeljsko jutro je, sveže, polno luči — lica kmetiškega otroka. Srce je mirno, oko bistro, vse, kar je, kamor se seta, misli in sponi, je brez madeža in brez zlega. Prostrano polje zeleni; tam bo nekdo zasulo žito, bo rodilo obilen sad. Daleč na pobočjih in vrhovih sinjih gora, pod bleščajočim srebrnim obzorjem pojo gozdovi, zamolkla, tiho trepetajoča je njih p. sem, pesem starca godca, ki je sam videl kralja Matjaža in ne more umreti, dokler ga ne ugleda v glorijski vstajenji. Po stazah med njivami, na ravni cesti med travniki so vzklikali pisani cvetovi, beli, rdeči, modri, zeleni, vsi migljajoči v soncu; vzklikali so in shodili se koj, družijo se prijazno in kmalu se giblje in vije tam cvetoča procesija, kajti steza, poti, kolovozi in ceste se zlivajo v klanec, ki vodi pobožno in strmo do cerkve na hribu. Zvonovi ugledajo to procesijo in zavriškajo, nji sami, poljem, gozdom, luči in nebesom za nedejski pozdrav. In iz pesmi gozda in njiv, neba in zvonov iz prazniških obrazov otrok, žensk mladencev in starcev sije in poje tisto edino, kar je božjega na zemlji: ljubezen in mir.

Da bi se spustilo to blagoslovljeno zagrinjalo vsaj za uro, vsaj za hip! Toda če bi bilo od samega jekla, močnega, za klavirno debelega — od zadaj bi udarilo klavirno in to jekleno zagrinjalo bi se zrušilo kakor zid od pepela. Tam, zadaj je grozota; in grozota, dišeč po kadilih in prazničnih hoče, da jo vidiš, drži te s krepkimi rokami in za pas, da ji ne ubežiš; okreni se kamor koli, zastrneta ti bo blede in nima v obraz; ozri se kamor koli, če proti samim nebesom, ona je vsepovsod, edina je; me, ali vse, kar ali čisto, je njen glas, tudi tisti glas, ki kriknje ponevada iz tvojih ust. V vsakem utripu svojega

sreca, v vsakem dihu svojih misli, celo v sanjah si njen sud. — Tudi jaz sem si zaželel marsikatero uro, da bi zatnil oči za dolgo spanje brez sanj; in iztakni bi si jih brez strahu in bolečine, če bi zares ne videl ničesar, ničesar več; ali vem, da bi že v tistem trenutku ugledal grozoto s tisočimi očmi, potisočermi. In komaj poskusim, da bi se veselilo zasmehal, kakor v onih zdravniških časih, ti smeh se neporojen oledeni na licu. Padel je kadek Milavec. Kdo je bil ta kadek Milavec? Ah, kaj do ime! Saj ne vem, če je imel mater, ki je obnemela od nezasišane bolesti, če je imel brata, ki je utajil solze, da mu ostanejo za zmetrom razbeljene na sru. Ali to vem, da mi je zdaj ko ga ne vidim več, njegov rosnostadi, mirno smehtajoči se obraz kakor postoteren, znamenje vseh neprestetih, in neimenovanih, ki so bili mladi in jih ni več. In nekaj temnega, težkega ti stisne srce, obremeni dušo: glej, oni padajo, in ti, starec, si obsojen, da jim tešiš križ na grob. Mladost, lepota, dobrotnost, moč razuma — lesen križ na grobu, tam kje na pustem hribu, ali na daljni poljani, ki je z železnim plinom razorala smrt. Vidiš, da se je to moglo zgoditi, ker se je res zgodilo; in vendar ti je nerazumljivo. No začudil bi se prav nič, ko bi stopil nenadoma pred kadek Milavec in vsi svoji mladi lepoti ter bi ti smehtalje pomudil roko; pozdravil bi ga veselo in bi vzkliknil: "Saj sem vedel, da ni moglo!" In le je bilo mogoče in le je res. Do tal je posekan hrastov gozd; kar je ostalo, toži in trepeče in se vije pleho v jesenskem vetru.

Ko sem bil še otrok in ministrant, mi je bilo čudno tesno pri srcu, kadar je cerkvenik po veliki maši ugašal sveče, posebno po božični maši polnočnici. Prvi je bila farna cerkev vse do stropa žarko razsvetljena, podobe svetnikov so se lesketale z oltarjev kakor pozlate, čene, ves poln luči je bil zrak, dišeč po kadilih in prazničnih molitvah. Ugasnila je prva sveča, v svetlobo je segel prvi črki trak noči in tesnobe noli, zastrneta ti bo blede in nima v obraz; ozri se kamor koli, če proti samim nebesom, ona je vsepovsod, edina je; me, ali vse, kar ali čisto, je njen glas, tudi tisti glas, ki kriknje ponevada iz tvojih ust. V vsakem utripu svojega

plaho srce. Se zadnja sveča. — Nič se ne boj otrok! Pred velikim oltarjem gori večna luč, z mrtimi plamenom, ki ne ugasne nikoli, znamenje večnega življenja.

Nič se ne boj. Varno prilivaj večni luči, ki je v tvojem srcu, v njenem mirnem, zvestem plamenu, v tvoji ljubezni in tvojem zaupanju bodo živel vsi, ki so bili mladi, lepi in blagi. Kadek Milavec je umrl, niti en sam smehtaj njegovih ustnic, niti ne en sam vesel pogled njegovih oči ni umrl. Zgodilo se bo, da bodo v onih, ki jih še ni, vstali vsi oni, ki so bili, povrnili se mlažji, lepi in močnejši. Spet bodo prižgane sveče in čez hribe in doline bodo peli zvonovi, klicali k veliki maši. Kdor že si, zaupaj v zarjo tistega dne in prilivaj večni luči, ki je v tvojem srcu.

Sovjeti ponosni na ženske vojaške zdravnice.

Dejstvo je, da je polovico zdravnikov, ki so na razpolago sovjetski armadi — v krikih. Sovjetska armada je zelo ponosna na svoje ženske zdravnice, ki vrše važno in veliko delo na fronti in v zaledju.

O ženskih zdravnicah v sovjetski armadi je napisala daljši članek neka Ruth Carson v reviji "Independent Women," katere izdaja federacija profesionalnih ženskih klubov.

Gradivo za članek je avtorica dobila od ruskih predstavnic, ki v Ameriki nabavljajo razne bolniške potrebščine, katere se pošilja v Rusijo.

Carsonova je zapisala, da so ji te žene z zadovoljenjem in ponosom povedale kaj mislijo o današnji požrtvovalni ruski ženi, ki se je izkazala tako sposobno na vseh poljih. Povedale so ji o ruski zdravnici Bakovi, katera je izurjena v kirurgiji in dela trebašne in slične operacije. Ta zdravnica je

\$1004 za ARK

Slovenski odbor ARK v New Yorku je na svoji sednji zadnji petek večer zaključil svojo kampanjo. Nadzornika sta pregledala nabiralne pole ter našla blagajnikov račun v popolnem redu. Ta račun izkazuje, da je blagajnik za odbor prejel vsa skupaj \$1004.00.

Odbor je že svojočasno povedal, da se bo ves nabrani denar do zadnjega centa izročil tujkajšnji podružnici Amer. Rdečega križa, ter da se bodo eventualni stroški Odbora križ iz blagajne organizacije Zdrženih slovenskih društev v New Yorku. Podpisani kot pooblaščenec ARK potrjujem, da sem od blagajnika Mr. Markusa Peshela prejel ček za \$1004.00. Po prejemu uradnega potrdila od direktorice ARK bo isto priobčeno v tem listu.

Odbor sam, kakor vsakdo drugi, ki pozna razmere v naši naselbini, bo rad priznal, da znači nabrana vsota izredno lep uspeh, na katerega je naša skupna ponosna. Jaz osebno sem pomenja, da je naš slovenski sklad relativno, to je, če se upošteva naša malost, v tistosti in naša stanovska pripadnost, med najvišjimi v celnem Velikem New Yorku, če že ne najvišji. Naša naselbina nima bogatih ljudi, ki bi po stotakah prispevali. Naš najvišji prispevek od posamezne osebe je bil \$10 a največji društveni prispevek je bil \$25.

Omenjeno naj bo tudi, da znaša skupno število darovalcev 572. Od teh jih je 549 prispevalo več kot \$1 in med temi je tudi 17 naših društev. 23 oseb je darovalo manj ko \$1. Društva so skupno prispevala \$184.85 in posamezniki \$819.15. Ker so bili do sedaj priobčeni vsi zneski od največjega do najmanjšega v tem listu, naj bo

tekom hudih bojev ostala štiri dni neprestano v operacijski sobi in je bila na koncu tako izmučena, da ni niti vedela, kje in kdaj si je tekom neprestanih operacij vzela kako uro časa za odpočitek, da je tako potem mogla spet nadaljevati z delom. Vedela je le to, da operacijske sobe ni cele štiri dni zapustila.

pripomnjeno, da je Odbor po zadnjem priobčenem izkazu prejel po Rev. P. Petriču še dva prispevka in sicer \$2.00 od Ane Mikulich in \$2.00 od Katari- ne Pfeifer, kar je sklad dvignilo na \$1004.00.

Pripomnjeno naj bo tudi, da je bil pri priobčeni nabiralni poli Miss Hedy Pellich pomo- toma izpuščen Stanley Voje USN ki je prispeval \$1. Pri istem seznamu je bilo pomo- toma napačno priobčeno ime Družina Louis Pellich Jr. Pravilno je: Sergeant Louis Pellich Jr., \$4.25. (Prav žal nam je, da smo ga hoteli brez njegove vednosti poročiti in mu poleg vojaških bremen in skrbí še družino naprtiti na rame). Prizadeti naj blagovolijo aprotiti.

Kot pooblaščenec ARK in kot predsednik Slovenskega odbora se čutim dolžnim, da se zahvalim za tako vestno in točno sodelovanje svojim sodbodnikom: podpredsedniku Lud. Mucn, blagajniku Markusu Peshelu, tajniku Aljoši Furlanu, nadzornikom Hedy Pellich in Ivanu Budigaju, Rev. P. Petriču, Mrs. Heleni Corel ter Franku Urbančicu, dalje društev- nim tajnikom in tajnicam ter drugim sodbodnikom in seveda tudi vsem darovalcem, zlasti društvom, ki so s svojimi znatnimi prispevki dali dober vzgled svojemu članstvu. Zahvala pa gre tudi uredniku "Glasu Naroda" ki je delo odbora v polni meri podpiral.

Leo Zakrajšek.

ITALJANSKA MIROVNA OFENZIVA.

(JIC.) — V listu "Chicago Sun" je M. W. Fodor pred nedavnim objavil zanimiv članek o razmerah v Italiji, v katerem se obenem odločno zavzema za naše pravice. Prinašamo nekatere izvečke iz tega članka:

"Govorice, ki prihajajo sem preko Londona, Berna, Stockholma, in drugih mest, namigajo, da je Mussolinijeva Italija sita dolge in brezuspešne vojne in svojega brutalnega in zavratnega zaveznika. Glasom londonskih vesti je Italijanom jasno, da se sami ne bodo mogli rešiti iz nemških krempljev, nameravajo pa se upreti, kakor hitro bo ofenziva zaveznikov zanesla boje na italijanska tla.

"Pred nekaj tedni je Duce skupil v Švici posetstvo, kamor se namerava umakniti v slučaju, da bi moral zapustiti Italijo. V Londonu so razširjene tudi govorce, da namerava Mussolini kupiti pravico, da se izseli v neko veliko južnoameriško državo. Akoravno o Mussoliniju prevladuje mnenje, da je napram Hitlerju le drugorazreden zločinec, je vendar treba poudariti, da brez italijanskega fašizma Nemčija sama nikdar ne bi bila našla tega načina vladanja.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČA MO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — \$1.50

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

FERDO JUVANEČ:

Zjutraj 50

Slovenska 50

PETER JEREČ: Pelin roža; VASI- 50

LJ MIRK: Podoknica 50

ZORKO PRELGOVČ: 50

Le enkrat se 50

Slava delu 50

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. 50

PAVČIČ: Potkan ples 50

IZ STARE ZALOGE pa ima- 50

mo še naslednje pesmi, katerim- 50

sino znižali cene: 50

Ameriška slovenska lira, (Holmer) 50

Orlovke binne (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 25 melodij in 50

moških zborov (Kari Adamič) 75

Trije mešani zbori (Glasbena Ma- 50

tica) 50

V pegečinski poči, kantata za solo, ... 50

zbor in orkester, (Sattler) 50

Mladini, pesmi za mladino s klavir- 50

jemo (E. Adamič) 50

Dve pesmi, (Prelovec) za moški 50

zbor in solo 50

Naši hlini, dvoglasno 50

Gorski odmevi, (Lahmar), H. 50

svetci, moški zbori 50

ZA TAMBURICE: 50

NA GORENJSKEM JE 50

FLETNO, podpora slo- 50

venskih narodnih pesmi 50

za tamburice, zložil Mar- 50

ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tambu- 50

raški zbor (Bajuk) 75

Gom del na planinci, (Bajuk), ... 50

podpora 50

ZA CITRE: 50

Padnik za citre. — s svečki — 50

(Košelj) 50

ZA KLAVIR: 50

Buri pričeja. — Narodna — 50

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street,

New York N.Y.

Mussolini hoče rešiti tudi druge.

Povrh tega bi pa Mussolini hotel rešiti tudi svojega zeta in nekaj drugih fašistov, na pr. grofa Dino Grandi, ki naj bi bil prihodnji vladar "demo-kratične Italije."

Bati se je, da bi separatni mir z Italijo rešil Savojsko dinastijo. Mnogo mojih prijateljev odkrito iz

